

Lovforslag nr. L 174. Fremsat den 14. januar 1988 af statsministeren (Poul Schlüter)

Forslag

til

Lov om ligestilling mellem mænd og kvinder

§ 1. Lovens formål er at fremme ligestillingen mellem mænd og kvinder i samfundet.

Stk. 2. Offentlige myndigheder skal inden for deres område arbejde for ligestilling og kan i den forbindelse iværksætte særlige foranstaltninger med henblik på at fremme lige muligheder for mænd og kvinder.

§ 2. Ligestillingsrådet har til opgave at fremme ligestillingen og kan af egen drift eller efter anmodning undersøge forhold, der vedrører lovens formål.

Stk. 2. Ligestillingsrådet afgiver udtalelse m.v. efter lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v. og lov om lige løn til mænd og kvinder.

Stk. 3. Ligestillingsrådet afgør, om en henvendelse giver anledning til undersøgelse.

Stk. 4. Arbejdsgivere og lønmodtagere samt disses organisationer skal efter anmodning overlade Ligestillingsrådet enhver oplysning, der er af betydning for Ligestillingsrådets virksomhed.

Stk. 5. Statsministeren kan henlægge yderligere opgaver til rådet.

§ 3. Ligestillingsrådet består af en formand, der udpeges af statsministeren, og 8 medlemmer, der beskikkes af statsministeren, idet

1 medlem indstilles af Landsorganisationen i Danmark,

1 medlem indstilles af Dansk Arbejdsgiverforening,

1 medlem indstilles af Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd,

1 medlem indstilles af Dansk Kvindesamfund,

3 medlemmer indstilles af Danske Kvinders Nationalråd og

1 medlem, der repræsenterer kvindeforskningen, beskikkes på grundlag af indstilling fra de øvrige medlemmer af Ligestillingsrådet.

Beskikkelserne gælder for 4 år ad gangen.

Stk. 2. Statsministeren fastsætter rådets forretningsorden.

§ 4. Overtrædelse af § 2, stk. 4, straffes med bøde.

Stk. 2. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lign., kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 5. Loven træder i kraft den 1. juni 1988.

Stk. 2. Lov nr. 164 af 12. april 1978 om Ligestillingsrådet ophæves.

§ 6. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lovens § 5, stk. 2, gælder dog for Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget er en fortsættelse af det arbejde for fremme af ligestilling, som regeringen orienterede om i en redegørelse til Folketinget den 4. december 1986 og en opfølgning af den dagsorden, som Folketinget vedtog den 20. januar 1987 i forbindelse med forespørgselsdebatten om handlingsplanen. Ifølge dagsordenen, der blev vedtaget af alle partier med undtagelse af Fremskridtspartiet, skal Ligestillingsrådet styrkes med ressourcer og kompetence til at behandle sager om ligeløn og ligebehandling.

Det foreslås, at der tillægges Ligestillingsrådet yderligere kompetence i forbindelse med meddelelser af dispensationer i henhold til ligebehandlingsloven, og at rådet får mulighed for at undersøge forhold vedrørende ligeløn. Der henvises til de samtidig hermed fremsatte forslag fra arbejdsministeren om lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v. og forslag om ændring af lov om lige løn til mænd og kvinder. Nærværende lovforslags § 2, stk. 2 og stk. 4 skal ses i sammenhæng med de to lovforslag fra arbejdsministeren.

Endvidere foreslås det for at fremme udviklingen mod reel ligestilling i samfundet at pålægge offentlige myndigheder, det vil sige både statslige, kommunale og amtskommunale myndigheder, at arbejde med ligestilling. Hermed imødekommes ønsket om at inddrage kommuner og amtskommuner i arbejdet med ligestilling.

Desuden foreslås det tilkendegivet nu i lovteksten, at Ligestillingsrådet får kompetence til at behandle ligestillingsspørgsmål generelt, til at tage sager op af egen drift indenfor § 1's område, og til at afkræve arbejdsgivere og lønmodtagere samt disses organisationer oplysninger, der er af betydning for Ligestillingsrådets virksomhed. Offentlige myndigheders pligt til at afgive oplysninger reguleres af forvaltningslovens bestemmelser.

Lov nr. 164 af 12. april 1978 om Ligestillingsrådet foreslås samtidig ophævet.

Ligestillingsrådets arbejdsopgaver vil iøvrigt som hidtil være bl.a. at følge udviklingen i samfundet, undersøge forhold som modvirker ligestilling og foreslå foranstaltninger til ændring af sådanne forhold, virke som rådgivende og koordinerende organ for statslige myndigheder og kommuner og forestå og fremme oplysningsvirksomhed om ligestillingsspørgsmål. Ligestillingsrådet afgiver således en årlig beretning samt rapporter og arbejdsrapporter. Endvidere udgives et informationsblad: »Lige NU«, som udkommer kvartalsvis.

I forhold til den gældende lov foreslås rådet udvidet ved at Dansk Kvindesamfund og kvindeforskningen repræsenteres ved hver 1 medlem. De grønlandske Kvindeforeningers Sammenslutnings repræsentant udtræder af rådet, idet Grønlands hjemmestyre selv har vedtaget en landstingslov (nr. 17 af 18. november 1985) om Grønlands ligestillingsudvalg.

Lovforslaget er udarbejdet på grundlag af udtalelse fra Ligestillingsrådet.

Ligestillingsrådet er i forbindelse med regeringens handlingsplan for ligestilling blevet styrket med ressourcer, idet regeringen har afsat 3 mio. kr. til forsknings- og oplysningsprojekter vedrørende ligestilling.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Som noget nyt foreslås indføjet en formålsbestemmelse. Ved ligestilling forstås mænds og kvinders lige integration i samfundet og ligestilling i familielivet. Bl.a. skal mænd og kvinder have lige indflydelse og lige muligheder i alle samfundets funktioner, det vil sige lige adgang til samfundets styrende organer, lige adgang til arbejdsmarkedet, lige muligheder for at få uddannelse og undervisning.

Det foreslås, at alle offentlige myndigheder, herunder også kommuner og amtskommuner, får en lovfæstet handlepligt på området, idet disse myndigheder skal arbejde for ligestilling. I den forbindelse kan eventuelt iværksættes foranstaltninger til fremme af

lige muligheder for mænd og kvinder (såkaldt positiv særbehandling).

Til § 2

Det præciseres, at Ligestillingsrådets kompetence omfatter ligestilling generelt. Rådet får herved kompetence til at behandle henvendelser samt tage sager op af egen drift indenfor hele § 1's område. I den gældende lovgivning har rådet f.eks. kun en formaliseret udtaleret vedrørende lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse.

Der tillægges Ligestillingsrådet ny kompetence i forbindelse med meddelelser af dispensationer i henhold til ligebehandlingsloven og ved, at Ligestillingsrådet får mulighed for at undersøge forhold vedrørende ligeløn. Der henvises til lovforslag om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v., og om lige løn til mænd og kvinder.

Ligestillingsrådet kan afvise sager, som rådet ikke finder, det vil være hensigtsmæssigt at afsætte ressourcer til.

Rådet har tidligere i nogle tilfælde måttet opgive at behandle sager på grund af manglende mulighed for at indhente de fornødne oplysninger. På denne baggrund skal arbejdsgivere og lønmodtagere samt disses organisationer efter anmodning meddele Ligestillingsrådet enhver oplysning, der er af betydning for Ligestillingsrådets virksomhed. Offentlige myndigheders pligt til at afgive oplysninger reguleres af forvaltningslovens bestemmelser.

Det bemærkes, at forpligtelsen til at give oplysninger også omfatter arbejdsgivere, der har indgået overenskomst på et område, hvorom sag rejstes for Ligestillingsrådet, selvom ligebehandlingsloven og ligelønsloven ikke finder anvendelse fordi, der foreligger kollektiv overenskomst, der giver pligt til ligebehandling og ligeløn.

Til § 3

Det er fundet hensigtsmæssigt at udvide rådet med

en repræsentant for Dansk kvindesamfund og fra kvindeforskningen.

Repræsentanten for De Grønlandske Kvindeforeningers Sammenslutning udtræder, idet Grønlands hjemmestyre selv har vedtaget en landstingslov (nr. 17 af 18. november 1985) om Grønlands ligestillingsudvalg.

Til § 4

Bestemmelsen svarer til §§ 18 og 19 i lovforslag om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v. og til § 1, nr 2 og 3 (§ 5a og § 6a) i ændringsforslag til lov om lige løn til mænd og kvinder.

Der kan pålægges bødeansvar for at undladee at afgive oplysninger, der har betydning for udøvelsen af Ligestillingsrådets virksomhed.

Ligestillingsrådets kompetence i denne forbindelse vil ikke være anderledes end andre myndigheders mulighed for at lade politiet rejse tiltale med henblik på en i lovgivningen hjemlet bødestraf. I ligebehandlingsloven har der siden lovens ikrafttrædelse været hjemlet bødesanktion for undladelse af at afgive nødvendige oplysninger. Adgangen til at rejse sagen overfor politiet er dog kun blevet benyttet meget begrænset, og det er tilsvarende hensigten med den her foreslåede sanktionsbestemmelse, at den alene skal benyttes, hvor det ikke på anden måde vil være muligt for rådet at tilvejebringe de ønskede oplysninger.

Til § 5

Loven foreslås at træde i kraft samtidig med loven om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v. og ændringsforslaget til lov om ligeløn.

Til § 6

Den gældende lov om Ligestillingsrådet foreslås ophævet ved, at ophævelsesbestemmelsen i § 5, stk. 2 kommer til at gælde i Grønland.

Bilag

*I dette bilag er indsat
den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

Lov nr. 164 af 12. april 1978

Lov om ligestillingsrådet.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1. Ligestillingsrådet har til opgave at fremme ligestillingen mellem mænd og kvinder i samfundet, herunder på arbejdsmarkedet, i undervisning og uddannelse samt i familielivet.

§ 2. Ligestillingsrådet afgiver udtalelser efter loven om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v.

Stk. 2. Statsministeren kan henlægge yderligere opgaver til rådet.

§ 3. Ligestillingsrådet består af en formand, der beskikkes af statsministeren, og 7 andre

medlemmer, hvoraf 4 medlemmer beskikkes af statsministeren efter indstilling fra henholdsvis Landsorganisationen i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer og De grønlandske Kvindeforeningers Sammenslutning, og 3 medlemmer beskikkes efter indstilling fra Danske Kvinders Nationalråd. Beskikkelserne gælder for 4 år ad gangen.

Stk. 2. Statsministeren fastsætter rådets forretningsorden.

§ 4. Loven træder i kraft den 1. juli 1978.

Givet på Christiansborg slot, den 12. april 1978.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

MARGRETHE R.

Anker Jørgensen